

Men samtidig ville det være naivt og uansvarligt at lukke øjnene for de stadig flere signaler om tiltagende problemer med ukoncentrerede, normløse og grænsesøgende børn og unge, som naturligvis besværliggør elementær undervisning eller ligefrem umuliggør elementær undervisning i skolen.

Umiddelbart lyder det lidt selvmodsigende i relation til mine indledende betragtninger, men en del af forklaringen kan nok findes i en efterhånden klassisk polarisering, som vi også finder i andre industrilande som USA, Frankrig og England.

Med en vis ret vil nogle måske påpege, at skolernes lærere til alle tider har måttet udkæmpe puniske krige med uvorne skarnsknægte m/k og ballademagere. Vores litteratur og historie rummer mange eksempler på børns raffinerede kamp mod skolens væsen. Hvem ihukommer ikke Pelles lærer i »Pelle Erobreren« eller den venlige lærers skæbne i »Det forsømte forår«?

Men noget tyder på, at karakteren af problemerne har foretaget et sporskifte i de sidste 15-20 år til i stigende grad at være af psykologisk karakter. Alene omfanget af alarmsignaler fra institutionspersonale og lærere i folkeskolen legitimerer et behov for en principiel debat af karakter som den, der afvikles her i dag.

Venstre er altid villig til at sætte fokus på en problemstilling, også selv om visse pædagogiske kredse måske finder problemstillingen upassende, ja, ligefrem ikkeeksisterende.

I virkeligheden kan det ikke komme bag på nogen, at vi i skolen møder mange pejlebørn. Børn, som ofte er værdis- og normfattige. Børn, som hele tiden er på desperat jagt efter værdier hos andre, specielt naturligvis hos os voksne. Børn, som ofte har en så veludviklet kritisk sans og en så overdreven selvstændighed, at en mere dækkende karakteristik i virkeligheden snarere er egoisme eller ligefrem destruktiv adfærd over for omgivelserne. Det er tankevækkende, at det typiske pejlebarn forbavsende nok er både intelligent, velstimuleret, nysgerrigt, selvstændigt og kritisk. Men mange vil med rette kunne sige, at det bare er for meget af det gode.

Det er såre logisk, at børnene til alle tider – også her i 1996 – er et spejl af det voksne Danmark. Mange forældre befinder sig også i et værdikaos eller i værdivildrede på konstant søgen efter holdepunkter. Mange voksne vælger holdning, som var det tilbudsvare i Bilka, og skifter synspunkter så ofte, som de går på tøj-

salg. Mange forældre er i dyb vildrede om deres børns opdragelse.

Oven i denne forældrevildrede kommer så den nye historiske situation: at børn næsten fra spæde tilbringer en meget stor del af deres vågne tilstand under forskellige pasningsformer uden for familien. Det betyder alt andet lige, at der er en indlysende risiko for, at børn oplever dybe norm- og værdikløfter mellem henholdsvis f.eks. skole og hjem.

Naturligvis er denne udvikling dybt bekymrende, og med hensyn til de mere ekstreme former for destruktiv, ja næsten terroristisk adfærd over for lærere, klassekammerater og skole er der behov for at trække en kridtstreg i sandet og sige: Det her vil vi simpelt hen ikke finde os i!

Vi skal naturligvis bakke op om de gode kræfter i skolen, som konsekvent ønsker at stoppe uacceptabel social adfærd, der umuliggør normal undervisning.

Med hensyn til den generelle problemstilling omkring pejlebørn og nye børnekarakterer er det naturligvis vigtigt, at vi sætter konstruktivt og præventivt ind. Allervigtigst tror jeg det er, at børn og unge møder voksne i deres dagligdag med en stærk ryggrad og integritet: forældre, lærere, fodboldtrænere, fritidsklubmedarbejdere osv., som klart signalerer holdninger, mod og viljestyrke, når børn overskrider kridtcirklen. Også voksne, som en gang imellem siger: Du skal!

Jeg synes, det specielt er vigtigt, at forældrene tager førertrøjen på som den vigtigste opdragende part. Det kan ikke være meningen, at institutioner eller skoler skal lære vore børn at spise med kniv og gaffel eller bruge ske hverken bogstaveligt eller mere mentalt.

Det er vigtigt, at forældrene tager sig tid til både at læse historier og synge for børnene. Det er vigtigt, at forældrene taler med deres børn om godt og ondt, om ret og uret.

Derfor er det glædeligt at konstatere, at landsformanden for forældreforeningen Skole og Samfund netop understreger forældrenes ansvar i relation til skolen. I oktober 1995 udtaler Birgitte Bjerregaard i Politiken bl.a., at forældre f.eks. skal kigge i skoletasken og tjekke lektierne, så barnet hele tiden mærker, at far og mor står lige bagved. – Såre fornuftigt.

Et andet uhyre vigtigt aspekt i forhold til denne debat er i virkeligheden nogle af de holdninger og problemstillinger, vi diskuterede under dagens tidligere forespørgsel om børns og unges fritidsjob. Under sidste debat fremhæve-